

Zdej ne bojo zamogli grunti in hisni posestniki, rokodelci in obertniki reči: de samó oni Cesarju davk plačujejo, — po tem patentu pride davk na vse, če imajo le toliko dohodkov, de v patentu postavljeni znesik dosežejo.

„Kakó pa se bojo ti dohodki skazali: kolikšni de so?“ Pri več dohodkih je znano, kolikšni so. Postavimo: Ta ali uni ima na kakšni grajšini, na kakšnim gruntu ali kje drugod 1000 gold. razposojenih ali vtabuliranih — ta šuma je tedaj znana. Ta ali uni vradnik, ta ali uni tehant, ta ali uni škof i. t. d. dobiva 1000, 2000, 3000 gold. i. t. d. létnega plačila, — to je tudi znano. Taki davki se bojo lahko določili. Kjer pa dohodki tako očitni niso, tam ne bo takó lahko resnični dohodek zaznamovati in davk od njega terjati. V tacih okoljšinah bo to vsacimu na vést dano, de bo sam — kakor na prisego — povédal: koliko vsi njegovi dohodki znesó. Če se bo skazalo, de je kdo kaj svojih dohodkov zamolčal, bo mogel potem trikrat več tistiga odrajtvila plačati, ktero je hotel od davka odbiti.

Létni dohodkini davk bo pa po znesku dohodka različen; od nekterih šum se bo plačevalo 5 gold. od sto — ali 1 groš od goldinarja; pri nekterih 1 gold. od sto in takó poredama naprej, takó de se nikoli višji davek ne bo odrajtval, kakor deset od 100.

Še nekaj zastran iména „Slovan“ ali „Slavjan.“

Kér so se nekteri gosp. jezikoslovci v pravdi: ali ima imé „Slovan“ ali „Slavjan“ veljati, tudi na „starožitnosti“ gosp. Šafarika opirali, ne bo napčno opomniti: kar v ti reči slavni J. Kollár (v knjigi „Sláva Bohyně a původ gmena Slawůw“ i. t. d.) svojimu prijatlu Šafariku ravno v odgovor na „starožitnosti“ piše, si prizadevaje dokazati, de je korenína iména našiga naroda boginja „Slava“, ktero so naši očaki še v svoji prvi domačii — v Azii — za boginjo ognja ali svitlobe častili, in po njenim možu Agni (oginj) jo tudi Agnaji (to je: ognjenka) imenovali.

Misli in dokazi gosp. Kollárja pa v kratkim to le obsežejo:

V starim svétu se je en narod od družiga skoraj le po svojih bogovih, ali po njih častenju razločil. Narod in bogoznanje (véra) sta se v tistih davnih časih sploh takó popolnoma zedinila in scelila, de se je obema vkup le eno samo imé dajalo. Takó so Brami, Bramani, Birmani po bogu Brahma: Budhisti po bogu Budha; Atenčanje po boginji Atene, i. t. d. imé dobili.

Kér je slavjanski narod v Azii, in tudi v Evropi od vsih strani take narode za sosede imel, ki so se po bogovih imenovali, nemore razumu in zgodovini nič bolj priležniga in primerjeniga biti, kakor de pri enakih okolišinah, vzrokih in šegah tudi na enakost začetja iména slavjanskiga naroda mislimo, de tedaj za resnico terdimó, de — kakor Bramani od častenja boga Brahma, Tevtonci (Nemci) od boga Tevta, Skandinavci od boga Skanda, — so tudi Slavjani od častenja boginje Slave svoje imé dobili.

Slava pa je (kakor gosp. Kollár na drobno razloži) po besedi in pomenu ravno Svaha ali Svava, namreč nekdanja staroindiška boginja luči ali ognja, in pomeni po svoji korenini tudi jasnost, svitlobo, bleskoto, — v daljim razumu pa še čast, mogočnost, veličanstvo, — kar se je še dosihmal v naših besedah: slava, slavni i. t. d. ohranilo.

Po tem takim imé „Slavjani“ pomeni po svojim izvirku práv za práv: častitelje luči ali

ognja (Licht- und Feuerverehrer); — kar sicer dan današnji, odkar je slavjanskemu narodu luč s. evangelja zasvetila, več ne veljá, pa vender toliko dokaže, de sinovi Slave že od nekdej niso temóte čislali.

Ravinski.

Pogled na Turško.

Večkrat se bère, de je Turški cesar tega in tega, svojih ljudi za pašeta z dvema ali trémi žimnicami (Rossschweifen) izvolil. Kaj je paša in kaj je žimnica? bo morebiti kak bravec vprašal. V „zgodnji Danici“ stoji kratko pa dobro razlaganje poména téh imén takóle:

Paša (beseda iz Perzijanskiga „pa“ noga, in „šah“ kralj, tedaj, nožni kralj, kraljev pri-nožnik, podpornik ali pomočnik) je častno imé cesarskih turških namestnikov, in vsih visocih deželskih (politiških) in vojaških častnikov.

Žimnica (Rossschweif) je pri Turkih častitljivo poslavljenje, in znamenje visoke časti ali službe. Je pa žimnica taka le: Na drogu ali sulici je nataknen pozlačen ali pa posrebernjen mescov krajic ali polomeseč, in od njega eden ali več narodno belih konjskih repov še z družimi žimnatimi pletenijami vred doli visi. Nek turški vojvoda, ko je bil bandero zgubil, se je namesto njega konjskiga repa poslužil; to je bil začetik žimnice. Car ima 7 žimnic, prvi pečavnik 5, pašeti jih imajo po 3, 2 ali 1, kakor je njih stopnja in čast.

J.

Novičar iz Ljubljane.

Za gotovo smo zvedili, de je vodja gimnazijalnih šol, gosp. Dr. Kleeman, ministerstvu úka prošnjo predložil, de naj ga pooblasti, odbor v Ljubljani sestaviti za napravo slovenskiga berila za 4 klase spodnjiga, in krestomatije za 4 zgornje klase gimnazija. Ta misel je velike hvale vredna, kér le takó, če se zvedeni možjé hitro dela lotijo, bomo dobili za prihodnje léto nove šolske bukve. Léto je kmalo pri kraji, in če se pridno ne dela, se nič ne opravi. — Šola za kirurge v Ljubljani se ne bo več začéla, kér ministerstvo hoče pri svojim sklepu ostati, de imajo po celim Avstrijskim šole za kirurge sčasama jenjati. Ljubljana je prišla prva na versto; de se pa potrebnosti kirurgov v okom pride, je dovolilo ministerstvo, de naj se 8 šolskih štifting napravi po 120 gold., de zamorejo s tem Krajci v Gradec iti, kjer ta šola še obstoji. Kmaló se bomo tedaj Krajci z vsim v druge dežele preselili; generalno prokuracijo in vikši sodništvo imamo na Koroškem, slovenske pravoslovne šole imamo v nemškem Gradcu, zdej pa tudi kirurgijo ravno tam. Ljubljana in Krajnska dežela — zavoljo lanjskiga zaderžanja toliko hvaljena — naj se zdej pokloni Celjovcu in Gradcu! Sicer beremo zdej, de se na Dunaji posvetuje ali pride vseučiliše v Ljubljano ali v Zagreb? Izid tega posvetovanja se vé de ne bo drugačin, kakor de pride-mo s tretjim koncam v Zagreb. Noben Slovenec se ne bo pritožil, ako se vseučiliše v Zagrebu napravi za potrebe velike horvaške in dalmatinske dežele — tode če imajo vsi drugi narodi svoje vseučiliša, bi imeli tudi Slovenci eno imeti po svoji potrebi. Takó je lanjsko ministerstvo zagotovilo v svoji osnovi prihodnjih vseučiliš, de se bo pri njenih napravah na mnogoverstne narode gledalo — oj, sladke sanje! Pa kdo se zdaj še Slovencev spomni! Lani so bili spoštovani in povzdigovani, ko so bili v sili terdna zagojzda zoper pripravljane Avstrii sovražnih prekucij krog in krog — kdo zdej ta „Juvel“ posebno porajta! Zdej se le spet „separatisti“ imenujejo, če se za enake pravice, kakorsne drugi narodi imajo, glasijo, akoravno so v nar nevarnišim času očitno pokazali, de njih „se-